

Natuurhistorisch Maandblad

Orgaan van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg

REDACTIE: Jos. Cremers, Elisabeth Tehuis, Abtstraat 2, Maastricht. R. Geurts, Echt. Dr. W. Minis-van de Geyn, Bonnefanten 5, Maastricht. C. Willemse, arts te Eygelshoven.

Alle correspondentie betreffende de redactie te richten aan Mevr. Dr. W. Minis-v.d. Geyn, Bonnefanten 5, Maastricht. Het Maandblad wordt aan alle leden van het Natuurhistorisch Genootschap gratis toegezonden. Prijs voor niet-leden f 6.00 per jaar, afzonderlijke nummers voor niet-leden f 0.50, voor leden f 0.30. Auteursrechten voorbehouden.

ADMINISTRATIE: Adreswijzigingen, opgave van nieuwe leden, bestellingen van Maandbladen te zenden aan het Natuurhistorisch Museum, Bosquetplein 7, Maastricht.

INHOUD: Aankondiging van de Maandvergaderingen p. 81. — Nieuwe leden, p. 81. — De Natuur in, p. 81. — Voor de Jeugdleden, p. 81. — Entomologenvergadering, p. 81. — Verslagen van de Maandvergaderingen, p. 81. — Uit eigen kring, p. 83. — Huishoudelijk reglement van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, p. 84. — W. S. S. van Benthem Jutting. De Karkollenkwekerij te Valkenburg, p. 86. — B. J. Lempke. Belangrijke vangsten van Macrolepidoptera, p. 90. — Boekbespreking. p. 92.

AANKONDIGING

VAN DE MAANDVERGADERINGEN,

Te Maastricht op Woensdag 5 Sept. a.s.
om 6 uur in 't Natuurhistorisch Museum.

Te Heerlen op Woensdag 12 Sept. a.s.,
om 7 uur in de R.K.H.B.S., Akerstraat.

Deze eerste paddestoelen-excursie van het seizoen heeft tot doel de Koelebos bij Bemelen.

Na aankomst te Houthem van de trein van 2 uur uit Heerlen en 2.15 uur uit Maastricht (retourtjes nemen) wordt gewandeld via Berg en Terblijt naar Bemelen.

VOOR DE JEUGDLEDEN.

Vergadering op *Woensdag 12 September*,
om 6 uur in het Natuurhistorisch Museum.

ENTOMOLOGEN VERGADERING.

Zaterdag 8 September, vergadering voor de entomologen, om 3 uur ten huize van Dr. Willemse, Laurastraat 69, Eygelshoven.

VERSLAGEN VAN DE MAANDVERGADERINGEN

Te Maastricht op Woensdag 4 Juli 1951.

Aanwezig de dames Minis-van de Geyn, Moubis-Bolsius, De Kleermaeker, Smeets, Bels-Koning, Hoessels, Zr M. Juliëtte, Zr M. Christilla, Berendschot en de heren van Rummelen, Nijst, Gregoire, Br. Maurentius, Brans, Maessen, Bouchoms, Janssen, van der Leeuw, Panhuysen, van Sonderen, Dijkstra.

Bij afwezigheid van de voorzitter Dr. Willemse, leidt de ondervoorzitter de heer van

DE NATUUR IN.

Paddestoelen-excursie op Zaterdag 15 Sept. 1951, o.l.v. de heer en mevrouw Bels en de heer Mommsers.

J. M. Pécasse, Menno van Coehoornstraat 17a,
Maastricht.

L. Lemmerling, Ambachtstraat 4, Heerlen.

P. van Soest, Grotestraat 186, Baarlo.

J. H. Pelt, onderwijzer, Lindenstraat, Vaals.

J. H. Franssen, Kap. Pendersplein B 55, Gulpen

Mej. M. G. Borgers, Burg. Ceulenstraat 9,
Maastricht.

F. J. H. Huntjens, Henri Jonaslaan 72,
Maastricht.

Drs. P. Mars, Laurentiusstraat 42, Neerbeek
(bij Beek L.).

Ir. P. Otto, Molenberglaan 126, Heerlen.

J. J. Peters, Beekstraat 51, Schinveld.

B. Brondgeest, Grotestraat 41, Valkenburg.

Rummelen de vergadering en geeft het woord aan de heer Grégoire die als volgt van wal steekt: „Indertijd besprak de heer Waage z.g. de invloed van bepaalde hormonen op de geslachtskenmerken van bepaalde dieren. Zo zou geconstateerd zijn, dat toediening dezer hormonen aan kippen tot uitwerking had, dat zo'n kip een vermannelijking onderging, zowel in de geslachtsorganen zelf, als in het gehele uiterlijk der kip en derzelve gedragingen. Zo groeiden o.a. kam, lellen en sporen en begon de vroegere kip uiteindelijk ook te kraaien.

Bij mijn buurman bevindt zich nu een kip, die zonder toediening van hormoon toch op een bepaald moment aan het kraaien is gegaan. Deze buurman hield tot in de afgelopen winter een kleine toom kippen, die hij echter in de voorbije winter successievelijk afslachte, op éne na. Deze laatste begon, nadat ze enige tijd alleen gebleven was, plotseling te kraaien, althans ze neemt zuiver de stand van een kraaiende haan aan en stoot met gestrekte hals kraai-ge-luiden uit in concurrentie met kraaiende hanen uit de buurtschap. Overigens blijft zij trouw eieren leggen en blijft ze in haar uiterlijk tot heden de normale, witte leghorn.”

Uit de op deze mededeling volgende discussie blijkt, dat dit verschijnsel reeds elders door anderen, zij het dan sporadisch, is waargenomen.

Mevrouw Bels vertoont *Aleuria tectoria* (Cooke) Boudier, (oudere geslachtsnamen zijn: *Plicaria* en *Peziza*.) Het gaat hier om een beker-vormige ascomycet. De asci (sporenzakjes) bevinden zich aan de binnenzijde van de beker, die daardoor enigszins isabelkleurig is. De buitenzijde is lichtgeel tot crème. Het bekertje zit op een klein steeltje. Het merkwaardige van deze soort is, dat zij op vochtige gepleisterde muren voorkomt. Deze exemplaren hingen in het Laboratorium voor Champignonteelt-onderzoek te Houthem aan het plafond van een vochtige kweekkamer. Zij werden door de heer Daams, als *Aleuria tectoria* gedetermineerd. Zeer verwant is *Aleuria varia*.

De heer Mommers vond deze laatste indertijd op celotex-platen. Voorts is zij van oud hout bekend. Een andere soort, die zeer veel op de genoemde lijkt, is *Aleuria muralis*, bekend van muren, hout en bouwplaten. Zij heeft echter veel grotere sporen, dan beide eerstgenoemde soorten. De aantasting van het hout is echter zeer gering.

Literatuur hierover: Ricken, 1915 en 1918; Madame Le Gal, „Les Aleuria et les Galectinia” (zij noemt muralis echter niet); Maas Geesteranus, Fungus, Juni 1951, pag. 44.

De heer van Noorden merkt naar aanleiding hiervan op, dat de zwam haar voedsel zeker zal vinden in het materiaal, dat voor het pleisterwerk gebruikt wordt. Men mengt sedert tientallen jaren n.l. gehakt hooi, soms kaf, door de kalk als vervangingsmiddel voor het vroeger hiervoor gebruikelijke koehaar, dat te duur geworden is.

De heer Jo Janssen, (Heerlerheide) geeft tot slot nog een interessant overzicht van zijn observaties aan *Orchis mascula*, die hij in het afgelopen seizoen, tesamen met Prof. Dr. J. Prick, (Nijmegen) en de heer Grégoire op excursies deed, dit overzicht zal in het volgende maandblad worden afgedrukt.

Te Heerlen op Woensdag 11 Juli 1951.

Aanwezig de dames Bour, Sterk, Freyser, Vaartjens, Faber en de heren Sterken, Bex, Besseling, Mientjens, van Ackooy, Collin, Goerken, Coonen, Broeder Arnoud, van Velsen, Messner en Dijkstra.

Broeder Arnoud geeft enige aanvullingen op zijn voordracht over enkele van de meest voorkomende hommelse soorten, benevens over de ademhaling van de libel.

De heer Bex vertoont een aantal exemplaren van de Neushoornkever, *Oryctes nasicornis* en van het vliegend hert, *Lucanus cervus*. Deze schijnen deze zomer niet zeldzaam te zijn in Brunssum en omgeving.

Vervolgens laat mej. Freyser een exemplaar zien van Trogmander, *Teucrium Botrys*, gevonden op de Wrakelberg en van een *Knautia arvensis*, welke behalve normale bloemhoofdjes ook enkele abnormale slecht ontwikkelde draagt; deze werd gevonden te Colmont. Daarna wordt geïnformeerd naar de steen, die in Valkenburg geplaatst zal worden. Deze is afkomstig uit het Vijlenerbos en bestaat uit verkit Akens zand (kwartsiet).

Tenslotte vervolgt dr. Dijkstra zijn voordrachtenreeks over: „Abnormale voeding in het plantenrijk”. Behandeld wordt *Drosera*, Zonnedauw (speciale aandacht wordt geschonken aan de functie van de tentakels) benevens *Pinguicula*, Vetblad.